

GLAZBENI DOGAĐAJI

ZAGREBAČKI LJETNI FESTIVAL 1994.

U ozračju jubileja dvije znakovite obljetnice, 900. godina utemeljenja *Zagrebačke biskupije* te *prvog spomena grada Zagreba* protekao je ovoljetni Zagrebački festival pod pokroviteljstvom Gradskog poglavarstva Grada Zagreba i u znakovito osmišljenoj organizaciji *Koncertne direkcije Zagreb*.

U povijesnoj jezgri staroga Zagreba – unutar negdašnjih zidina starog Gradeca, u Zagrebačkoj stolnici i na Trgu bana Jelačića, glazba, ples, gluma i likovni izraz već 13. godina svakoga ljeta tvore sadržajni slijed festivalskih priredaba kao znakoviti nastavak višestoljetne *kulturne tradicije kojom se Hrvatska može dičiti*.

Ovoljetni spektar kulturnih zbivanja Festivala započeo je znakovitom izvedbom oratorija *Posvetilište – Žrtva Abrahamova* hrvatskog skladatelja *Božidara Širole* u Zagrebačkoj katedrali, kojega su izveli Simfonijski orkestar HRT, solisti i Akademski zbor *Ivan Goran Kovačić* pod ravnanjem maestra *Vladimira Kranjčevića*.

U *Akademskoj crkvi sv. Katarine* na Gornjem gradu bili smo svjedoci povijesnih i rijetkih koncertnih izvedbi: starih sakralnih napjeva iz zbirke *Cithara Octohorda* u maestralnoj izvedbi zagrebačkog ansambla *Collegium pro musica sacra* pod umjetničkim vodstvom s. *Imakulate Malinke* (Gregorijanski koral, *Cithara Octohorda*, *Albe Vidaković*, *Franjo Dugan*, *Boris Papandopulo*, *Anđelko Klobučar*, *Marc-Antoine Charpentier*); autentične zvukovne izvedbe skladbi *N. Paganinia* talijanskog *Quartetta Paganini* i majstora bečke klasike (*M. Haydn*, *F. A. Hoffmeister*, *J. Haydn* i *W. A. Mozart*) u izvedbi glasovitog bečkog ansambla *Concilium musicum* na originalnim glazbalima pod vodstvom *Paula Angerera*; uz izvedbu jedne od prvih hrvatskih liturgijskih drama *Tractus Stellae* u interpretaciji *Venance Fortunat – koncertne radionice Međunarodnog centra muzičke omladine Grožnjan*.

U tradicionalnoj seriji orguljaških recitala pod naslovom *Orgulje zagrebačke stolnice* nastupali su: *Emilia Dzemjanová* iz Slovačke (*L.N. Clérambault*, *A.P. Boely*, *J. Langlais*, *E. Suchon*, *A. Guilmant*); *Mira Vlahović*, sopran, *Želimir Puškarić*, tenor, uz orgulje *Hrvojke Mihanović-Salopek* (*A. Motovunjanin*, *T. Cecchini*, *B. Majer*, *V. Jelić*, *L. Sorkočević*, *Anonymus* iz *Klanjca*, *I. Lukačić*, *G.F. Händel*, *D. Buxtehude*, *L. Cherubini*); *Stanko Arnold* trublja i *Ljerka Očić-Turkulina*, orgulje (*G. Ph. Telemann*, *J. S. Bach*, *G. F. Händel*, *G. Martini*, *A. Vivaldi*, *J. Clarke*); *Herbert M. Hoffmann* jedan od glasovitih umjetnika, organizatora i utemeljitelja orguljaških izvedbi skladbi *Maxa Regera* u tijeku povijesti njemačke glazbe novijih vremena (*F. A. Guilmant: Treća sonata c-moll op. 56*, *G. Merkel: Druga sonata op. 42* i *Dva trija*, *F. Mendelssohn-Bartholdy: Preludij i fuga d-moll*, *C. Franck: Preludij-fuga i varijacije*, *N.J. Lemmens: Fanfare – Cantabile – Finale*); *Katalin Bodonyi* sopran i *István Ella* iz Mađarske (*J.S. Bach*, *J. Langlais*, *F.A. Guilmant*, *G. Rossini*, *Ch. M. Widor*); izvrsni koncertant *Giulia*

Biagetti iz Italije (*S. Karg-Elert: Nun danket alle Gott*, *J.S. Bach: Korali BWV, 615 i 639*, *C. Saint-Saëns: Preludij i fuga ES-dur*, *D. Johnson: Trumpet tune*, *M.E. Bossi: Tema i varijacije*, *Ch. M. Widor: Allegro vivace*, *J. Bonnet: Koncertne varijacije*) i *Irina Kalinovskaja* iz Ukrajine (*J.S. Bach*, *T. Albinoni*, *A. Schnitke*, *V. Mazurov*, *F. Liszt*, *O. Messiaen*, *Ch. M. Widor*).

U Atriju muzejskog prostora na Gornjem gradu bili smo nazočni spektru koncertnih nastupa solista i ansambala u širokoj paleti glazbeno-scenskoga i likovnog sadržaja. Među solistima nastupili su: *Martin Jordan* na violoncellu uz glasovir *Katarine Krpan* iz Zagreba, talijanski pijanist *Andrea Lucchesini*, newyorška pijanistica tajvanskog podrijetla *Edith Chen* – dobitnica prve nagrade na međunarodnom pijanističkom natjecanju *Ivo Pogorelić* u *Pasadeni 1993.*, francuski violinist *Christian Crenne* uz glasovir *Nine Patarčec* – mlade hrvatske umjetnice koja djeluje na *École normale de Musique* u Parizu, glasovita zagrebačka pijanistica *Pavica Gvozdić* – umjetnica s internacionalnom reputacijom, kao i posve osebujan multimedijalni happening *Asgard Live* (*Vesna Gorše*, alt saksofon – *Dražen Franolić*, al'ud – arapska lutnja i *Miroslav Dvorščak*, dia-projekcije), te koncert zabavne glazbe i šansona glasovitog *Ibrice Jusića*. Među ansamblima nastupili su: *Orchestra da Camera Roma* (solist *Gergely Bogány*, glasovir *Mađarska* (pod ravnanjem maestra *György Györiványi Ratha*); *Puhački orkestar Hrvatske vojske* pod izvrsnim vodstvom zagrebačkog dirigenta *Mladena Tarbuka* (*J.S. Bach*, *D. Buxtehude*, *H. Purcell*, *G.F. Händel*); *Zagrebačka filharmonija* i *Zbor zagrebačke filharmonije* sa solistima (*Ana Pusic Jerič*, sopran, *Josip Lešaja*, bariton) zborovodom *Vladimirom Kranjčevićem* i glasovitim dirigentom *Milanom Horvatom* (*Njemački Requiem J. Brahmsa*); uz poseban inaugurativni happening *Zagrebačkog gradskog kazališta Komedija* s izvedbom komične operete *Madame Troubadur* skladatelja *Srečka Albinia* u briljantnoj režiji *Vlade Štefančića*. Nastup *Izraelske filharmonije* s glasovitim dirigentom *Zubinom Mehtom* u *Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski* nedvojbeno je značio najveći događaj Festivala koji je *Koncertna direkcija Zagreb* darovala Zagrepčanima i Gradu Zagrebu.

Uz koncerte odvijala se i *Međunarodna smotra folkora* na Gradecu, Trgu bana Jelačića i u široj okolici Zagreba s nastupima folklornih ansambala iz Hrvatske, hrvatske dijaspore i drugih zemalja; plesna radionica – *Plešite s nama*; likovne izložbe; tribine s projekcijama u Kulturno informativnom centru i lijepi koncert u Atriju muzejskog prostora, s nastupom *Dunje Knebl* i *Lidije Bajuk Hampamer* (glasovi i gitare nadahnute baštinom).

Festival je popraćen likovnim izložbama u zagrebačkim galerijama (*Galerija Nova*, *Galerija Mirko Virus*, *Knjižnica Bogdan Ogrizović*, *Galerija Dubrava* i *Susedgrad*, *Muzejsko-galerijski centar*, *Etnografski muzej*) s temama: *Izložba crkvenih pjesmarica*, *Zagreb moj grad*, *Hrvatsko zagorje Zagrebu*, *Tradicijsko rukotvorstvo i obrti Zagreba i okolice*, *Slike od slame bunjevačkih Hrvatica iz Tavankuta*, *Zagrebačke uspomen* i *Etnografska grada iz obiteljske zadruge Šantek*, uz tribine i projekcije filmova u Kulturnom informativnom centru.

ORGULJAŠKA LJETNA ŠKOLA – ŠIBENIK

Brojno nazočno gledateljstvo obogaćeno spomenutim izvršnim kulturnim sadržajima pozdravilo je burnim aplauzima izvođače – činitelje i promicatelje tijeka *Hrvatske kulturne baštine* koja se stoljećima obogaćivala i ispunila mnogim dragocjenim vrednotama.

Miloš LALOŠEVIĆ

MEĐUNARODNI MUZIKOLOŠKI SKUP

Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU i Hrvatsko muzikološko društvo pod pokroviteljstvom Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju HAZU organizirali su u palači HAZU međunarodni muzikološki skup prigodom 900. obljetnice zagrebačke Crkve i grada Zagreba pod naslovom *Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura*. Na ovom znanstvenom skupu sudjelovalo je više od 40 znanstvenika iz Amerike, Australije i Europe (dvadesetak iz Hrvatske). Dva su izlaganja bila iz povijesti crkvene glazbe zagrebačke Crkve: *Katarina Livljanić – Postoji li zagrebački Exultet? i Izak Špralja – Cithara octochorda: zbornik crkvenih (liturgijskih) napjeva iz 18. stoljeća na latinske i hrvatske kajkavske tekstove*.

U organizaciji ovog skupa održana su i dva koncerta. Jedan u palači HAZU: Ansambl *Dialogus de lira* iz Beča (Mira Valenta, alt i Igor Pomykalo, lira da braccio i lirone) pod naslovom *Rajsko veselje* (Antiquis, Bardi, Bossinensis, Bendusi, Caccini, Cara, Cecchini, Dalza, Jelić, Lukačić, Lurano, Malvezzi, Peri, Puliti, Striggio, Strozzi, Tromboncin). Drugi u crkvi sv. Katarine (Zagreb, gornji grad). Na programu spomenutog koncerta bile su popijevke iz Pavlinskog zbornika (*Zdrava Marija, Glasove su na nebeseh, Staše Mati kruto tužna, Kristuš je gore vstal, Surrexit Christus hodie, Ave Hierarchia, O Aurora lucidissima, Profete su prorokovali, Porodi Deva Sina, O Marija Mati Božja, Pohvalujmo denešni den*) koje je izvela *Schola cantorum CPMS*, te skladbe za orgulje (Marko Ruždjak: *Centone*, Željko Brkanović: *Antependij*, Frano Parać: *Pastorala*, Anđelko Klobučar: *Partita*) koje je izveo *Anđelko Klobučar* na orguljama (sa sviralama).

Š.

ISPRAVAK

GODIŠNJI KONCERT ĆIRILO-METODOVA
KORA

U osvrtnu objavljenom u prošlom broju (br. 2, 1994.) nemarom autora nije spomenuto da je Koncert pripremila i uspješno dirigirala profesorica Darjana Blaće. Ovim putem ispričavamo se maestri Blaće koja već godinu dana dirigira u Koru.

G.I. SEVEROVIĆ

U organizaciji *Glazbene škole Ivan Lukačić – Šibenik* te uz pripomoć *Gradskog poglavarstva* grada Šibenika i *Ureda za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu*, pod pokroviteljstvom *Ministarstva kulture i prosvjete* Republike Hrvatske tijekom kolovoza 1994. započela je s radom *Orguljaška ljetna škola* u Šibeniku. Kao sudionik europske civilizacije, grad Šibenik je tijekom svoje tisućugodišnje povijesti nabrao i sačuvao dragocjenu kulturnu baštinu u kojoj se nalazi niz vrijednih povijesnih orgulja sagrađenih između 1640. i 1859. godine, a gradili su ih glasoviti orguljari *Nikola Lipini, Petar Nakić, Francesco Dazzi, Gaetano Moscatelli* i braća *Giacobbi*. Danas u gradu ima pet a u bližjoj okolici još tri ovakva instrumenta, a ima orgulja kojima još nije utvrđeno tko ih je gradio. Stoga je posve opravdana pretpostavka da ovaj grad, jedinstven po ovolikom broju starih orgulja, uz sedam novijih (modernijih orgulja) tvori idealan ambijent i uvjete za organiziranje različitih seminara vezanih uz izvedbu orguljske glazbe, organologiju i orguljarstvo, kao jedinstvena riznica orgulja u Hrvatskoj i na Mediteranu.

Glede ovakvih čimbenika započela je s radom i ova, za sada jedinstvena orguljaška škola u Republici Hrvatskoj. Od 22. do 28. kolovoza 1994. održan je seminar za interpretaciju orguljske glazbe u lijepom prostoru crkve svetoga Frane gdje se nalaze dvoje orgulje: povijesne, koje je izgradio *Petar Nakić* sa svojim suradnikom *Francescom Dazziem* 1762. godine, i novije, moderne orgulje koje je početkom sedamdesetih godina, postavila zagrebačka tvrtka *Heferer*.

Na programu seminara bile su slijedeće teme: Glazba renesanse i ranog baroka (predavač prof. *Mario Penzar*, docent orgulja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i predavač orgulja na Glazbenoj školi u Varaždinu), francuska i hrvatska glazba 19. i 20. stoljeća (predavač prof. *Anđelko Klobučar*, orguljaš Zagrebačke katedrale i profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu) i Muzikološki pristup orguljskoj glazbi (predavač dr. *Ennio Stipčević*). Sudionici seminara bili su profesori iz Zadra i Šibenika, studenti Muzičke akademije i Instituta za crkvenu glazbu iz Zagreba te učenici Glazbene škole iz Varaždina. Glede ideje i organiziranja *Orguljaške ljetne škole* nedvojbeno je zaslužan prof. *Grga Božidar*, vrijedni poznavalac i voditelj evidencije, kategorizacije i zaštite povijesnih glazbala – posebno orgulja za cijeli južni dio Hrvatske. Seminar su sponzorirali *Croatia banka, Transadria, Jadranska banka d.d., Tiskara Kačić d.d., Veterinarska stanica i Cvječarnica Cvita* iz Šibenika.

U nastavnom programu Seminara sudionici su izučavali interpretaciju s odabirom skladbi: iz *Fundamentum* organizandi *Magistri Conradi Paumans Cece de Nureberga Anno 1452.*, *J.P. Sweelincka, G. Frescobaldia, J. Bajamontia, Anonymusa* (Španjolska XVII. st.), *J. Pachelbela, D. Buxtehudea, C. Francka, M. Duprea, O. Messiaena, Franje Dugana* st., *Nikše Njirića, Marka Ruždjaka* i *Anđelka Klobučara*.

Seminar je obogaćen orguljskim koncertom 23. kolovoza u crkvi svetoga Frane na kojem su nastupili: prof. *Mario Penzar* s programom skladbi renesansnih i ranobaroknih majstora (*A. Antico, G. Frescobaldi* i *J. P. Sweelinck*) koje je izvodio na